

Znanjem do ugodnijeg stanovanja

Kako smanjiti
potrošnju
energije u
kućanstvu?

Znanjem do ugodnijeg stanovanja

Kako smanjiti
potrošnju
energije u
kućanstvu?

Impresum

AUTORICE:

Ivana Rogulj
Slavica Robić

LEKTURA:

Petra Andrić

IZDAVAČ:

Društvo za oblikovanje održivog razvoja
Zagreb, travanj 2015.

Izvedeno od recikliranog papira

Partneri:

Sufinancirano:

Ovaj projekt sufinanciran je kroz program Inteligentna energija za Europu. Odgovornost za sadržaj ove publikacije preuzimaju isključivo autori. Njen sadržaj ne odražava nužno službena stajališta Europske unije. EASME niti Europska komisija nisu odgovorni za bilo kakvo korištenje sadržanim informacijama.

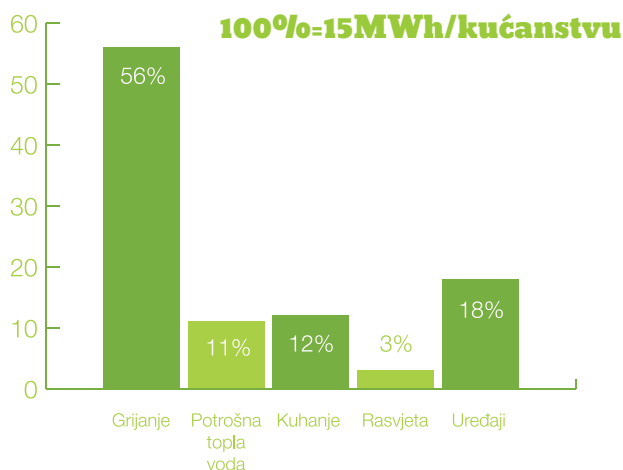
**Zajedno
čuvamo okoliš**
Sufinancirano sredstvima Fonda za održivi
i zeleni energetski razvojni

Sadržaj

KOLIKO ENERGIJE TROŠIMO U KUĆANSTVU?	4
Jednostavan „energetski pregled“ možete napraviti sami	5
KAKO UŠTEDJETI ENERGIJU?	6
Grijanje	6
Potrošna topla voda	8
Računi za toplinsku energiju	9
Građevina i prozori	10
Kućanski uređaji	12
Elektronički uređaji	15
Rasvjeta	16
Računi za električnu energiju	17
KONTAKT ZA DODATNE INFORMACIJE	20
IZVORI	22
O PROJEKTU	24

Koliko energije trošimo u kućanstvu?

Troškovi energije iznose više od 15%¹ ukupnih financijskih izdataka prosječnog hrvatskog kućanstva. Njihov iznos ovisi o kvaliteti, vrsti i veličini građevine u kojoj ukućani žive, klimi u području u kojem žive, energentima koje koriste i navikama ukućana.

Slika 1. Prikaz potrošnje energije u tipičnom kućanstvu²

¹ Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011. godine

² 2. Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti

Kako su najveći troškovi energije vezani za grijanje i proizvodnju potrošne tople vode, tako su i načini i mjere uštede energije najviše vezani uz taj dio potrošnje. Ulaganjem u povoljne mjere energetske učinkovitosti mogu se ostvariti značajne uštede u energetske troškovima. Takva se ulaganja isplate brzo, a nakon njihove otplate ostaju trajne uštede. Osim što je povoljniji, život u energetske učinkovitijem kućanstvu je udobniji za cijelu obitelj.

Energetska učinkovitost (efikasnost) je odnos između potrošnje energije i dobivenih rezultata (topline, rasvjetljenosti, udobnosti, funkcionalnosti...). Klasičnu žarulju od 100 Watta moguće je zamijeniti LED žaruljom od 15-20 Watta. Pet puta manja snaga žarulje podrazumijeva i pet puta manju potrošnju energije, a za istu količinu rasvjetljenosti. Za LED žarulju onda kažemo da je energetske učinkovitija.

Jednostavan „energetske pregled“ možete napraviti sami

Kako bi procijenili koje se mjere energetske učinkovitosti mogu provesti, svatko može napraviti u svojim kućama i stanovima jednostavan energetske pregled. Stanari mogu pregledati ovojnicu kuće, zaključiti gdje dolazi do gubitaka topline, posebice na krovu, vratima, prozorima i podzemnim prostorijama. Mogu provjeriti jesu li uređaji u kućanstvu u najboljoj mogućoj funkciji i zadovoljava li rasvjeta energetske standarde. Uz jednostavnu usporedbu sa sličnim kućanstvima, stanari mogu provjeriti otkada li njihova potrošnja energenta za grijanje ili električne ener-

gije od drugih i zaključiti što bi tome mogao biti razlog. Nakon provedbe jednostavnog energetske pregleda, potrebno je postaviti si neka od sljedećih pitanja:

Hoćemo li u ovoj kući živjeti dugo ili je uskoro prodati i odseliti?

Koliki su troškovi za energiju u kućanstvu? Gdje su najveći gubici?

Ako u nešto možemo ulagati u kontekstu energetske učinkovitosti, što bi nam se sada najviše isplatilo? Ako uložimo u energetske učinkovitost, hoće li nam to, uz smanjenje troškova za energiju, omogućiti bolje uvjete života?

Što bi se moglo prvo pokvariti i što je spremno za zamjenu? Što možemo promijeniti po pitanju održavanja stana ili kuće?

Na neka od pitanja odgovorit ćemo kroz ovaj priručnik.

Kako uštedjeti energiju?

Grijanje

Grijanje i hlađenje koštaju kućanstva više nego sve druge energetske potrebe zajedno i, kao što kaže hrvatska statistika, iznose više 60% ukupnih računa za energiju! Bez obzira na to kakav sustav grijanja i/ili hlađenja imate, uvijek ima prostora za uštedu energije. Uz uštede na sustavu grijanja, važno je kombinirati smanjenje gubitaka građevine, kako bi ukupne uštede bile primjetne i kako bi pozitivno djelovale na kvalitetu života.

Ako se grijete drvima ili drugim oblikom biomase, pazite na sljedeće:

- Ako kupujete novu sobnu peć na drva ili drugi oblik biomase, neka bude adekvatne veličine i kapacitirana za prostoriju koju grijete. Nemojte kupiti preveliku ni premalu peć. Prilikom kupnje posavjetujte se sa stručnom osobom kod distributera opreme.

- Pazite kad ugrađujete peć na drva, neka stručna osoba provjeri kuda idu dimovi iz cijevi kako se ne bi zagadivao zrak unutar prostorije.
- Ako imate kamin ili bilo koji drugi oblik otvorenog dimnjaka, zatvarajte vrata kako ne biste tim putem gubili toplinu dok se prostor ne grije.
- Nemojte pretrpavati ložište niti stavljati prevelike cjepanice drva, kako ne biste smanjili učinkovitost peći.
- Jednom godišnje provjerite kakva je prohodnost i stanje dimnjaka.
- Pazite da ložište i okolni dio peći na drva nije mokro i da su drva dovoljno suha.

Ako nemate dostupan niti jedan drugi energent za grijanje i morate se grijati električnom energijom:

- Ako imate višetarifni model za električnu energiju, obavezno zagrija-

vajte prostor u periodu povoljnije tarife. To posebno vrijedi za situaciju u kojoj za grijanje koristite termoakumulacijsku peć, a peć „punite“ u periodu niže tarife (noću).

- Ako koristite sustave grijanja na električnu energiju, redovno ih čistite, brišite prašinu i provjeravajte funkcionalnost dijelova uređaja (spirala, filtera, grijača).
- Ako uz grijanje na biomasu koristite električnu energiju za dogrijavanje pojedinih prostorija, isključite grijanje prije nego otvarate prostoriju.

U slučaju da za grijanje koristite centralni toplinski sustav na fosilne energente (loživo ulje ili plin) za obiteljsku kuću ili ako ste spojeni na daljinski toplinski sustav („toplana“):

- Smanjite temperaturu na termostatima, ako imate takvu mogućnost, u svim prostorijama u kojima ne boravite redovno.
- Ako kupujete novi sustav, pazite da je adekvatno kapacitiran za potrebe građevine.
- Ako kupujete novi sustav, razmislite o alternativi fosilnim gorivima, sustavima koji kao energent koriste biomasu ili kombinaciju biomase i sunčeve energije. Radijatore održavajte, odzračite prije sezone grijanja i redovito čistite.

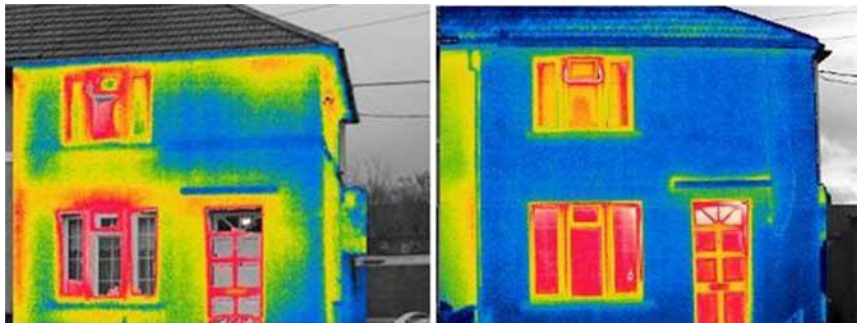
- Ako je centralno grijanje kuće u vlasništvu stanara, obavezno jednom godišnje obavite servis plamenika, kako biste osigurali i energetska učinkovitost i sigurnost sustava.
- Izolirajte sve elemente sustava, posebno obratite pažnju na cijevi koje nisu u grijanim prostorijama.
- Oslobodite radijatore od prepreka koje smanjuju njihovu učinkovitost. Pomaknite namještaj ili zastore koji zaklanjaju radijatore.
- Ako koristite toplinsku energiju iz daljinskog toplinskog sustava („toplana“), potaknite sustanare na instalaciju razdjelnika topline prije no što to postane zakonska obaveza.
- Iza radijatora koji se nalaze na neizoliranom zidu stavite reflektirajuću foliju, kako biste osigurali dodatni dotok topline u prostoriju.

Ako hladite kuću ili stan klima-uređajem, nemojte namještati uređaj na prenisku temperaturu i redovno ga održavajte. Radije odaberite pasivno hlađenje (zastore, otvaranje noću, sjenike), nego hlađenje klima-uređajem.

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost preko lokalne samouprave sufinancira program ugradnje razdjelnika toplinske energije i radijatorskih

termostatskih ventila. Za upite o programu obratite se jedinici lokalne samouprave (općini ili gradu) ili Fondu.³

Slika 2. Kuće snimljene termokamerom prije i poslije provedbe mjera ee.⁴

Potrošna topla voda

Potrošna topla voda je topla voda koju koristite u kućanstvu. Ako nemate centralni toplinski sustav kojim grijete i potrošnu toplu vodu, vjerojatno je da za grijanje vode koristite električnu energiju. U tom slučaju u prostorima s većom potrošnjom u većini kućanstava koristi se akumulacijski električni bojler.

Kod električnog akumulacijskog bojlera važno je sljedeće:

- Nemojte pregrijavati vodu u bojleru. Za standardne potrebe kućanstva dovoljno je da voda bude temperature 60 stupnjeva u vrućem stanju. Također, nema potrebe da temperatura bude niža, radi zdravstvene sigurnosti grijane vode.
- Ako imate bojler koji ima lošu izolaciju ili je uopće nema, posavjetujte se sa stručnjacima i uz njihovu pomoć izolirajte bojler.
- Ugradite bojler u prostoriji u kojoj se voda troši (kupaonica, kuhinja), da se što manje topline gubi u cijevima.

³ Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost financira projekte energetske učinkovitosti i u privatnim kućanstvima, bilo izravno, bilo preko jedinica lokalne samouprave.

O svim natječajima možete se informirati na besplatnoj info liniji za energetska učinkovitost na telefon 0800 200 170 (radnim danom 9-15h) ili na www.fzoeu.hr.

⁴ <http://goo.gl/2QRuKD>

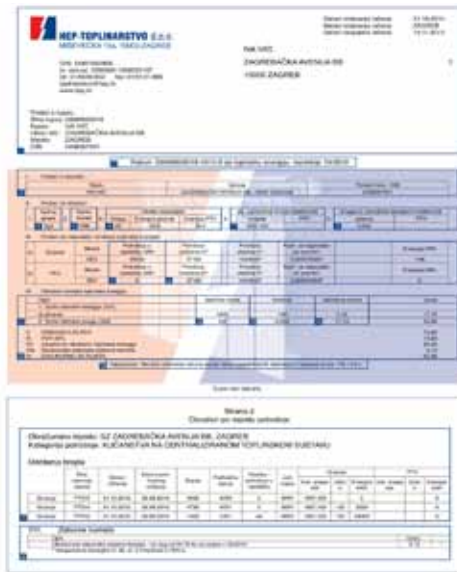
vima. Cijevi izolirajte u prvom dijelu od bojlera prema izlazu.

- Ako imate stariji bojler, redovno čistite kamenac s grijača.
- Nemojte kupiti preveliki bojler za potrebe vaše obitelji/kućanstva (za tročlanu obitelj je dovoljno do 80 litara akumulacije, za četveročlanu do 100 litara).
- Ako imate dvotarifno brojilo, vodu u bojleru zagrijavajte u nižoj tarifi električne energije. Ako jako toplu vodu koristite samo

jednom na dan (tuširanje), onda je zagrijte neposredno prije.

- Popravite neispravne perlatore i glave tuševa, jer kroz njih gubite toplu vodu.
- Birajte tuširanje prije nego kupanje u kadi. Skratite vrijeme tuširanja, zatvarajte vodu dok se šamponirate, sapunate ruke ili perete zube. Ne perite posude pod tekućom toplom vodom.
- Ako kupujete nove perlatore, pazite da kupite štedne modele.

Računi za toplinsku energiju

Slika 3. Račun za toplinsku energiju.⁵

⁵ www.hep.hr/toplinarstvo

Ovakve račune dobivaju domaćinstva koja su priključena na daljinsko grijanje, tzv. toplane. Račun za toplinsku energiju obično sadržava podatke o potrošnji toplinske energije za grijanje prostora i potrošnji energije za grijanje potrošne tople vode. Od podataka koji su potrošačima važni, nužno je znati da se bez ugrađenih razdjelnika topline, potrošnja energije dijeli prema površini (u kvadratnim metrima) stana u odnosu na ukupnu površinu svih stanova spojenih na jedno mjerno mjesto. Međutim, u sve zgrade moraju vrlo skoro biti ugrađeni razdjelnici topline, što znači da ćete plaćati energiju razmjerno onom što baš vi potrošite! Za zgrade/građevine s više od 70 stanova spojenih na toplinski sustav rok za ugradnju je 31.12.2015. g., a za manje objekte je to 31.12.2016.g.

Za potrošnu toplu vodu iz istog izvora topline, na računu je potrošnja podijeljena ili prema kvadraturi (po istom sustavu kao i potrošnja toplinske energije za grijanje) ili prema broju stanara u pojedinačnom kućanstvu. Štedeći energiju u kućanstvu, štedite i na ukupnom iznosu energije u sklopu mjernog mjesta.

Pratite svoje račune za energiju, kako biste na vrijeme uočili da su preveliki i da se dogodila pogreška ili kvar!

Građevina i prozori

Fizika građevine, veličina, način izgradnje, materijali, izolacija, otvori i prozori, najvažniji su faktori potrošnje energije za grijanje u kućanstvu. Osim stvari koje ne možete mijenjati, kao što su položaj građevine, faktor oblika ili pozicija stana u građevini, neke manje stvari vezane uz potrošnju energije možete promijeniti bez dodatnih ulaganja.

- Pri izgradnji na južnu stranu stavite dnevne, a na sjevernu pomoćne prostorije.
- Prozore na južnoj strani u hladnom periodu ne zaklanjajte, koristite sunce za zagrijavanje prostora i prirodnu rasvjetu.
- Ako imate mogućnost posaditi vegetaciju na sjevernu stranu kuće, posadite brzorastuća visoka stabla, koja će osigurati dio zaštite od vjetrova.
- Ljeti koristite rolete ili zastore kao zaštitu od sunca, čime ćete osigurati značajne uštede u energiji za hlađenje ili, ako ne koristite hlađenje, ugodniju atmosferu u kući.
- Zimi noću zatvorite rolete i zastore, kako biste u kući zadržali dio postignute topline.

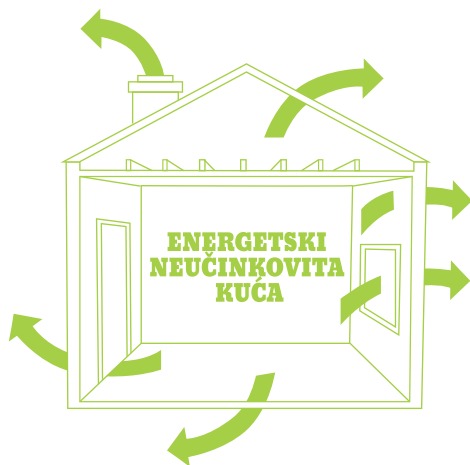
- Ljeti provjetravanje kuće ili stana radite po noći, kad je vanjska temperatura niža.

Najbolji način za osiguranje smanjenje potrošnje energije vašeg kućanstva popravak je dijelova građevine koji uzrokuju gubitke. Zato:

- Koristeći upaljenu svijeću tijekom blago vjetrovitog dana provjerite gdje imate najveće količine propuha u kući. Uzmite u obzir vrata, prozore, otvore na balkonima, otvore s instalacijama i dimnjake.
- Gljivice ili vlažnost nekih točaka u prostoru mogu vam biti indikator gubitaka topline kroz taj prostor.
- Koristeći silikon, poliuretansku (pur) pjenu, „metlice“ ili zaštitne gumice, spriječite gubitke topli-

ne kroz otvore. Pri tom posebno vodite računa o niskim otvorima i gubicima „ispod“ vrata ili kroz otvore za podrum, budući da se hladan zrak zadržava uz tlo.

- Koristeći zaštitna gumena brtvila, zatvorite gubitke topline i izvore propuha kroz utičnice i slične otvore.
- Gubitak topline kroz prozore možete smanjiti za 25-40% upotrebom prozirne plastične folije kao povoljne i jednostavne, ali i privremene zamjene za dvostruko staklo.
- Ako postoji takva mogućnost, u hladne prostore stavite deblje i veće tepihe, kako biste zatvorili moguće otvore koji uzrokuju gubitke topline prema negrijanom podrumu ili tlu.

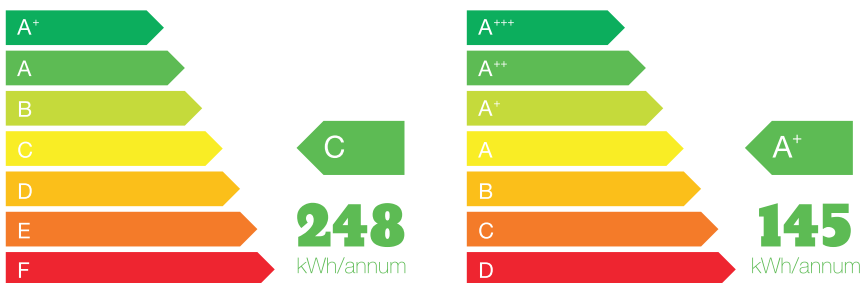
Kućanski uređaji

Kućanski uređaji uzrokuju više od 20% ukupne potrošnje energije u kućanstvu, a najveći su potrošači hladnjaci, zamrzivači i perilice za rublje.

Ako kupujete novi kućanski uređaj, računajte na to da traju 10 i više godina i izračunajte razliku u troškovima za električnu energiju nastalu kupnjom energetski učinkovitog uređaja.

Primjer izračuna: Kada kupujete novi hladnjak ili bilo koji novi kućanski uređaj, na energetske naljepnice možete vidjeti prosječnu godišnju potrošnju uređaja. Ako usporedimo dva uređaja u nastavku, možemo napraviti jednostavan izračun: U Hrvatskoj je trenutno (travanj 2015.) cijena energije u jednotarifnom modelu za kućanstva⁶ s PDV-om jednaka 0,98 kn/kWh.

⁶ <http://www.hep.hr/ods/kupci/kucanstvo.aspx>

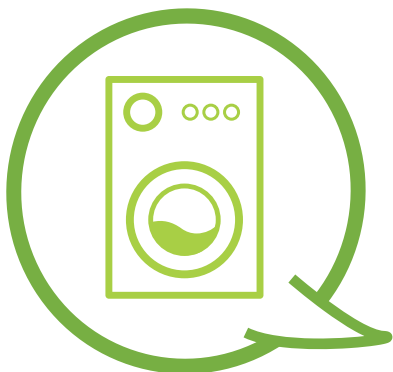
Ako hladnjak troši godišnje 248 kWh, ukupna potrošnja je otprilike 243 kn. Ako troši 145 kWh, ukupna je godišnja potrošnja otprilike 142 kn. Uz razliku od više od 100kn godišnje i prosječni vijek trajanja od 10 godina te vjerojatno povećanje cijena električne energije, isplati se kupiti 1000 kn skuplji hladnjak višeg energetskog razreda.

Osim navedenog, ne kupujte hladnjake koji su preveliki za potrebe kućanstva, budući da su veći uređaji obično i veće energetske potrošnje (oko 20-30 kWh dodatno na 100 litara).

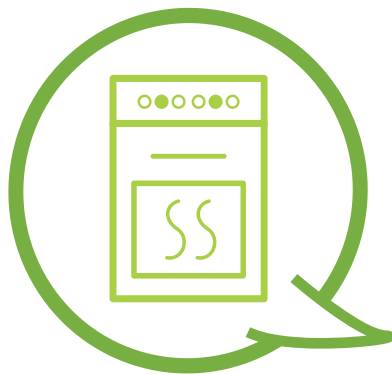
U izračunu za zamrzivače, razlika je još značajnija.

Energiju možete uštedjeti uz nekoliko besplatnih mjera:

- Nemojte držati hladnjake i zamrzivače u blizini izvora topline (npr. pećnice). Podrum je dobar odabir za zamrzivač koji nije potrebno koristiti više od jednom na dan. Rashladni uređaji rade tako da hlade vanjski zrak, što je manja temperatura zraka oko uređaja, to njima treba manje energije za hlađenje.
- Uređaje za hlađenje odmaknite od zida, kako biste osigurali dugotrajnost kompresora i ostalih dijelova uređaja.
- Jednom godišnje očistite hladnjak i sa stražnje strane.
- Nemojte previše hladiti hranu. Optimalne temperature za hladnjak su oko 4 °C. Optimalne temperature za zamrzivač su oko -18°C.
- Kad odležujete hranu, prvo je stavite u hladnjak da je iskoristite kao dodatan izvor hladnoće za hlađenje ostale hrane. Isto tako, kad hranu hladite, prvo je ohladite na sobnoj ili vanjskoj temperaturi, pa tek onda koristite hladnjak.
- Čistite i odmrzavajte zamrzivač redovno, a nikad ne dozvoljavajte sloj leda veći od 5 mm.
- Hranu koju čuvate u hladnjaku i zamrzivaču držite u zatvorenim posudama, vrećicama ili pokrivajte, kako vlaga iz hrane ne bi utjecala na procese kondenziranja.
- Provjerite zatvaraju li se dobro brtve i vrata hladnjaka. Ne držite ih dugo otvorenima.

- Ako kupujete novu perilicu, osim energetskog razreda, pazite i da kupite adekvatan kapacitet perilice. Neka bude u skladu s potrebama kućanstva, jer ju je loše koristiti i pretrpanu i polupraznu.
- U slučaju da imate višetarifni model za električnu energiju, perilicu uključite u periodima niže tarife.
- Većinu odjeće nema potrebe prati na jako visokim temperaturama, na primjer, dječje višekratne pelene mogu se prati efikasno već na 60°C i time ukloniti sve bakterije. Dobar oblik dezinfekcije dobit ćete sušenjem rublja na izravnom suncu.
- Provjeravajte gume i filtere perilica redovito.

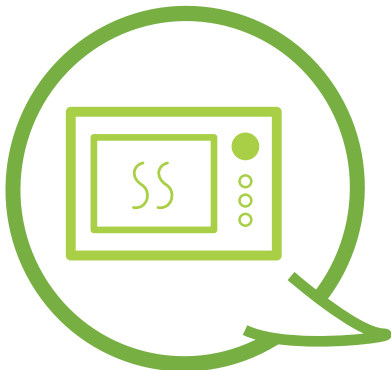
- Kuhajte hranu poklopljenu, kako se ne bi gubio dio topline, nemojte kuhati u prevelikim posudama hranu koja može stati i u manje.
- Koristite posude veličinom prilagođene kolima grijače ploče (bilo plinskim, bilo strujnim) kako se toplina ne bi gubila oko posuda, a pritom pazite i na to da su vam ploče čiste i ravne.
- Ako imate mogućnosti, za kuhanje hrane koristite plin ili indukcijsku tehnologiju.
- Pećnicu ne trebate prethodno zagrijavati, osim kod pečenja kolača ili kuhanja posebnih vrsta jela. U svim ostalim slučajevima radi se o bespotrebnom gubitku energije.
- Ne držite uključenu pećnicu dugo otvorenih vrata, unaprijed pripre-

mite rukavice/krpe za izvlačenje i provjeru gotovosti hrane. Pećnicu možete isključiti i nešto ranije, prije nego je jelo gotovo, pogotovo ako se radi o jednostavnim jelima.

- Redovno čistite i održavajte pećnicu, jer tako troši manje energije.
- Ako imate mikrovalnu pećnicu, koristite je za zagrijavanje vode, odmrzavanje i kuhanje jednostavnih jela, jer troši i do 50% manje energije od pećnice.

Elektronički uređaji

Danas gotovo svako kućanstvo ima radio i televizor, a velik broj kućanstava ima osobno računalo koje ukućani koriste za posao i osobne potrebe.

- Pri korištenju elektroničkih uređaja, jedan od jednostavnih načina uštede energije je korištenje produžnih kablova s većim brojem utičnica i sklopkom. Korištenjem sklopke možete navečer ili kad izlazite iz kuće jednostavno istovremeno isključiti sve spojene elektroničke uređaje.
- Za većinu malih elektroničkih uređaja, koji koriste baterije, više se isplati koristiti punjive baterije.
- Uređaji koji imaju punjače, koji su ujedno i ispravljači, troše električnu energiju i kad je uređaj (npr. prijenosno računalo-laptop) isključen iz punjača (možete se uvjeriti primjećujući da se ispravljač grije dok je uključen).
- Svi uređaji u stand-by modu (uređaj ne radi, ali je uključena lampica koja indicira rad uređaja) koriste i do 20% energije u odnosu na uređaj u standardnom radu. Gasite uređaje u potpunosti, ne ostavljajte ih u stand-by modu.
- Nemojte ostavljati računalo uključeno iz straha da će mu se nešto „dogoditi“ ili da ćete opteretiti elektroničke komponente višestrukim paljenjem i gašenjem. To se neće dogoditi, a gašenjem ćete uštedjeti energiju.

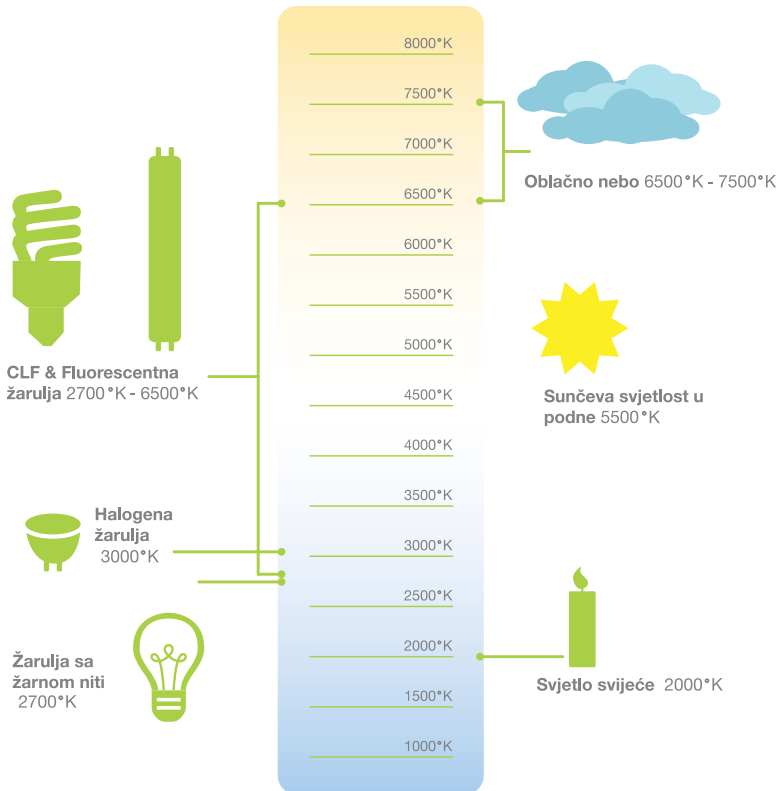
- Kad god nemate potrebu za pojačanom rasvjetom monitora, podesite rad na nižu potrošnju energije.

Rasvjeta

Najlakše ćete uštedjeti energiju za rasvjetu tako da umjetnu rasvjetu što manje koristite. U svim situacijama u kojima imate mogućnost dotoka dnevnog svjetla, nemojte ga zaklanjati nikakvim preprekama (rolete, zastori, biljke, sjenila, namještaj), postavite radne i jako korištene prostore pod prozore koji su osvijetljeni. Stavite dječji radni stol pored prozora. Pazite da vam svjetlo, ako imate tu mogućnost, pada na stranu koja nije dominantna radna strana (ako ste dešnjak, optimalno je da svjetlo dobivate s lijeve strane).

- Koristite žarulje minimalne potrebne snage, pogotovo za prostore u kojima ne radite i ne čitate. Koristite stolne (radne) lampe. Ako su lusteri i lampe čisti, koristit ćete puno manje električne energije.
- Ne bojite zidove tamnim bojama i ne koristite za zaštitu privatnosti tamne zastore, u tu svrhu koristite lagane svijetle zastore. Tamne zastore koristite za hlađenje ljeti i zadržavanje topline noću.
- Gasite rasvjetu u prostoru koji trenutno ne koristite.
- Štedne (fluokompaktne), LED i metal-halogene žarulje troše i do devet puta manje energije od klasičnih i traju višestruko duže, ali pri kupnji morate paziti na to koju temperaturu boje žarulja kupujete, kako bi vam rasvjeta odgovarala.
- Nemojte se bojati štednih žarulja zbog sadržaja žive, ali ih adekvatno zbrinite ako se razbiju (kao što biste zbrinuli toplomjer sa živom) te prozračite prostoriju.

Slika 4 ⁷

Računi za električnu energiju

U Hrvatskoj je do početka 2015. godine registrirano 17 tvrtki za opskrbu električnom energijom. Vi, kao vlasnik nekretnine (kuće, stana) imate pravo sami odabrati opskrbljivača među tvrtkama koje nude uslugu kućanstvima, ovisno o vašim potrebama.

⁷ <http://www.frostelectric.com/images/content/colortempchart.png>

Ako ne odaberete opskrbljivača, vaš opskrbljivač ostaje HEP ODS. Imate pravo promijeniti opskrbljivača, a ugovor počinje teći do 20 dana nakon potpisivanja, bez ikakvih dodatnih troškova.

Prije potpisivanja ugovora, obavezno provjerite uvjete i cijene, dodatne troškove i sve rokove navedene u ugovoru. Preuzmite ponude više opskrbljivača i odlučite na miru, bez

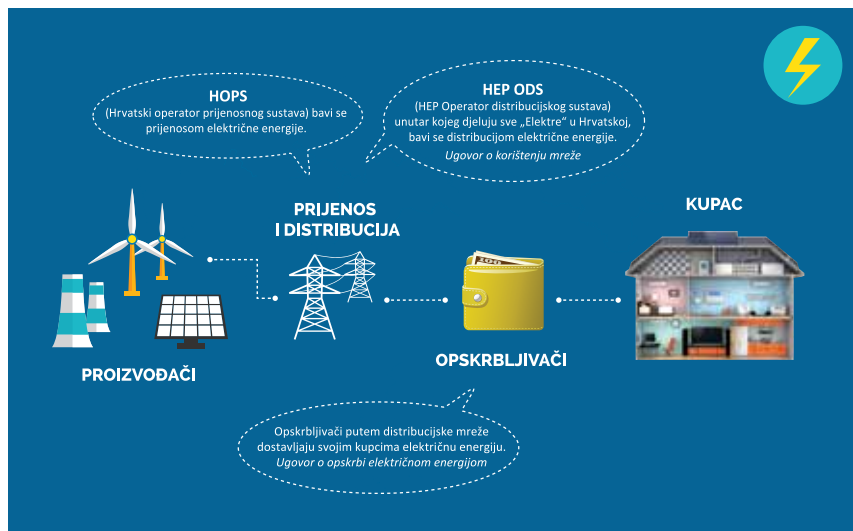
prisustva akvizitera tvrtke koja je opskrbljivač.

Bez obzira na odabir opskrbljivača, račun za korištenje mreže i dalje ćete dobivati od HEP ODS-a, s kojim imate sklopljen ugovor o korištenju mreže. To znači sljedeće: cijena električne energije u bilo kojoj od dnevnih tarifa razlikuje se ovisno o opskrbljivaču. Naknada za mjernu uslugu i opskrbu naplaćuje se od strane HEP ODS-a i ista je bez

obzira na opskrbljivača. U tom dijelu računa, bez obzira na promjenu opskrbljivača, nećete ostvariti uštede. Isto se odnosi i na naknadu za poticanje proizvodnje iz obnovljivih izvora, koju određuje Vlada Republike Hrvatske.

Čuvajte osobne podatke i dajte ih samo onom s kim sklapate ugovor, imate na to pravo Zakonom o zaštiti osobnih podataka, a neregularnosti prijavite udru-gama za zaštitu potrošača.

Slika 5. Plaćanje električne energije⁸

⁸ Slika je rezultat projekta „Zaštita potrošača na liberaliziranom tržištu energije“, koji je financirao Grad Zagreb

---

Energetska učinkovitost nije samo ušteda energije. Cilj svakog investiranja ili promjene ponašanja je da imate manje račune za energiju, ali da životni uvjeti budu jednaki ili bolji nego do tada. Uštede se pojedinačno čine malima u odnosu na ukupne životne troškove, ali sve zajedno mogu činiti velik postotak prihoda kućanstva. Stoga, smanjite potrošnju energije i promijenite navike!

Kontakt za dodatne informacije:

Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR)
Trg kralja Petra Krešimira IV 2/2, Zagreb

Telefon:

01 4655 441

Kontakt e-mailovi:

slavica.robic@door.hr

daniel.rodik@door.hr

ivana.rogulj@door.hr

Izvori:

dr.sc. Vlasta Zanki et al. – 200 EE savjeta, Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) u Hrvatskoj, lipanj 2009., Zagreb

Energy Saver, energysaver.gov, U.S. Department of Energy, svibanj 2014., SAD

2. Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti, NEEAP, MINGO

Proračuni potrošnje rezultat modela OPEERA, Department of Energy and Climate Change, UK Government, 2011.

Smanji potrošnju energije i promijeni navike

www.reach-energy.eu

Partneri:

Focus društvo za
održivi razvoj, Slovenija
www.focus.si

Društvo za oblikovanje
održivog razvoja, Hrvatska
www.door.hr

Energetska agencija
Plovdiv, Bugarska
www.eap-save.eu

Makedonski centar za
energetsku učinkovitost, Makedonija
www.macef.org.mk

Sufinancirano:

Europska unija

Ovaj projekt sufinanciran je kroz program Inteligentna energija za Europu Odgovornost za sadržaj ovog dokumenta preuzimaju isključivo autori. Njegov sadržaj ne odražava nužno službena stajališta Europske unije. EASME niti Europska komisija nisu odgovorni za bilo kakvo korištenje sadržanim informacijama. Više informacija o EU: www.ec.europa.eu

**Zajedno
čuvamo okoliš**
Sufinancirano: Investitivna Funda za zaštitu
okoliša i energetske učinkovitosti

Više informacija o FZOEU: www.fzoeu.hr

Cilj projekta REACH je doprinijeti smanjenju energetske siromaštva na praktičnoj i strukturnoj razini. Ovim projektom želimo osnažiti energetske siromašna kućanstva i potaknuti ih da štede energiju i promijene navike te utvrditi energetske siromaštvo kao problem koji zahtijeva strukturna rješenja na lokalnoj, nacionalnoj i EU razini.

Europska unija

Ovaj projekt
sufinanciran je
kroz program
Inteligentna energija
za Europu

**Zajedno
čuvamo okoliš**

Sufinancirano sredstvima Fonda za zaštitu
okoliša i energetske učinkovitost

